

Ambtelijke reactie van de Vereniging Drentse Gemeenten

op de consultatieronde van de Invoeringswet Omgevingswet

3 februari 2017

Op 5 januari heeft u de concept Invoeringswet behorende bij de Omgevingswet aangeboden voor internetconsultatie. Hiermee stelt u ons in de gelegenheid te reageren. De twaalf Drentse gemeenten verenigd in de Vereniging Drentse Gemeenten maken graag gebruik van deze mogelijkheid. Onze reactie is mede gebaseerd op de consultatiereacties van de ketenpartners Omgevingswet uit de provincie Drenthe, het zijn naast de 12 gemeenten, de vier waterschappen, de Veiligheidsregio Drenthe, de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe, de GGD Drenthe en de provincie Drenthe. De ketenpartners Omgevingswet uit de provincie Drenthe hebben zich verenigd in de werkgroep VDG Omgevingswet. Deze brief bevat een bijlage waarin op onderdelen uit de invoeringswet inhoudelijk wordt gereageerd.

Algemeen

In onze reactie op de consultatieronde van de AMvB's (d.d. 15 september 2016) heeft de VDG aangegeven de doelstelling en verbeterdoelen van de Omgevingswet te onderschrijven. Dit standpunt blijft ongewijzigd. De AMvB's kenden in juli 2016 veel reserveringen. De Invoeringswet biedt u als wetgever de gelegenheid, om naast het proces, de inhoud van de AMvB's aan te vullen / passen. In deze consultatieronde wordt tevens een blik vooruit geworpen naar het invoeringsbesluit, de wet Private Kwaliteitsborging in de bouw en de diverse aanvullingswetten (natuur, geluid, bodem en grondgebruik). Ook deze wetten en besluiten hebben verband en bepalen de uitvoerbaarheid van de veranderopgaven voor ons als gemeenten. De grote afhankelijkheid tussen de AMvB's, Invoeringswet en andere wetten en besluiten brengt ons ertoe om u met klem te verzoeken om bij een volgende consultatieronde het geheel aan gelijktijdig voor reactie open te stellen.

Reactie op hoofdlijnen

De Invoeringswet heeft als doel een evenwichtige overgang van de nu geldende wetgeving naar het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Rechtszekerheid en uitvoerbaarheid zijn daarbij belangrijke aspecten. We merken dat het doorgronden van de daadwerkelijke consequenties van deze omvangrijke decentralisatie gedeeltelijk kan. Oorzaken daarvoor zijn:

- De omvang van de wettekst en de Memorie van Toelichting, de nauwe relatie met de AMvB's en daarmee de complexiteit;
- De veelzijdigheid aan onderwerpen in de wet vraagt om een multidisciplinair overleg en oordeel, waarvoor tijd en ruimte nodig is.

Bovenstaande punten vragen tijd om, als samenwerkende gemeenten, de Invoeringswet te doorgronden en de impact, ook in samenhang met de AMvB's, beter te begrijpen. En vervolgens in gezamenlijkheid, met onze ketenpartners, een standpunt/richting te vormen. Om die reden verzoeken wij nadrukkelijk om bij een volgende consultatie voldoende reactie tijd te geven.

Inhoudelijke reactie

Voor onze inhoudelijke reactie verwijzen wij u naar de bijlage bij deze brief. Onze belangrijkste punten hebben we hieronder verwoord.

Een goed functionerend en werken DSO is een uitgangspunt om de Omgevingswet tot een succes te maken. De Invoeringswet geeft ons onvoldoende inzicht op dit onderwerp en daarover uiten we onze zorgen. Een voorbeeld daarvan is de borging van informatiedeling en –voorziening tussen de diverse overheden. Hoe weet een gemeente zeker dat de informatie over een activiteit op haar grondgebied tijdig door een ander bevoegd gezag gedeeld wordt?

Een andere zorg betreft het overgangsrecht. Gemeenten hebben behoefte aan volstreekte duidelijkheid als het gaat om invoeringsmomenten en overgangs- of geldigheidstermijnen van alle instrumenten in de nieuwe wet, ook van andere overheidslagen. Deze duidelijkheid is er momenteel nog niet.

Wij ondersteunen de reacties van VNG en de G32, daar waar het gaat om:

- De gehanteerde termijn bij “buitenplanse afwijkingen” binnen het overgangsrecht. Voor

“buitenplanse afwijkingen” geldt onder de Wro een termijn van 26 weken. Straks moeten ook deze omgevings-activiteiten binnen acht weken worden afgehandeld. Dat is snel. De VDG gemeenten willen de uitgebreide procedure kunnen blijven toepassen. Wij pleiten voor een overgangsrecht voor het geval er sprake is van een omgevingsactiviteit, waarbij “buitenplans” moet worden beschikt. Daarnaast pleiten wij voor het alsnog toestaan voor gemeenten om bij complexe zaken te kunnen kiezen voor de uitgebreide voorbereidingsprocedure.

- De beperking van contractvrijheid. De contractsvrijheid van gemeenten bij het vaststellen van grondexploitatieovereenkomsten wordt beperkt als het gaat om het kunnen vragen van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen, zonder dat er direct sprake is van toerekenbaarheid (art. 10.3.17.10). Dit betekent voor gemeenten een beperking van vrijheid en veel financiële consequenties. Een beperking van de contractvrijheid van gemeenten draagt niet bij aan integraal werken en gezamenlijk proces.

Wij ondersteunen ook de reactie van GGD-GHOR Nederland waar het gaat om de Harmonisatie van het besluit Publieke gezondheid (WPG) met de Omgevingswet.

Na bespreking in het VDG-Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Wonen kunt u onze reactie ook op bestuurlijk niveau tegemoet zien.

Wij zien uw reactie graag tegemoet. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan kunt u contact opnemen met de heer Martin Nanninga, bestuurlijk adviseur en secretaris Vereniging Drentse Gemeenten. Hij is bereikbaar via telefoonnummer: 06-23436056 of per mail via m.nanninga@vdgdrenthe.nl.

Hoogachtend,

H. Jager
Voorzitter VDG

N. Kramer
Secretaris VDG

Bijlagen:

Bijlage bij de ambtelijke reactie van de Vereniging Drentse Gemeenten op de consultatieronde van de Invoeringswet Omgevingswet van 3 februari 2017

Overgangsrecht

Overgangstermijnen

De genoemde overgangstermijnen voor de Omgevingsvisie (5 jaar) en het Omgevingsplan (10 jaar) zijn gewenst: we zouden ze niet korter en ook niet langer willen zien. Echter zien we wel graag dat de overgangstermijn voor het Omgevingsplan stelliger geformuleerd wordt. Wat betreft de overgangstermijn voor de Omgevingsvisie heerst er nog wel wat onduidelijkheid. In de algemene toelichting staat dat dat gemeenten een termijn van vijf jaar wordt gegeven voor het vaststellen van de omgevingsvisie (p. 61 MvT). Echter, in de artikelsgewijze toelichting bij art. 11.6 lid 1 wordt vermeld dat dit tijdstip na overleg met de VNG zal worden vastgesteld (p. 276 MvT). Verder heerst er nog onduidelijkheid over de termijn voor de programma's.

Ook is wat ons betreft nog niet duidelijk wat de overgangstermijn is voor bestemmingsplannen die op het moment van invoering van de Omgevingswet nog niet geactualiseerd zijn. Geldt hiervoor ook een termijn van 10 jaar?

Artikel 11.73

Als een ontwerp van een bestemmingsplan ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het plan van kracht is. De legessanctie (het oude recht) blijft zolang van toepassing. Wanneer het een oud bestemmingsplan betreft, en er nog geen ontwerp ter inzage is gelegd, geldt het als een Omgevingsplan. De legessanctie is dan niet meer van toepassing. Het lijkt ons wenselijker dat ook bij oude plannen die inmiddels ter inzage gelegd zijn de legessanctie niet meer van toepassing is.

Artikel 11.75

Er is geen eenduidigheid tussen lid 1 en lid 2. In lid 2 is de toevoeging aan het eind opgenomen "...., waarbij in een uitwerkingsplan de in het bestemmingsplan gestelde uitwerkingsregels worden toegepast." In lid 1 is die toevoeging voor wat betreft de wijzigingsregels niet opgenomen. Het lijkt ons duidelijker om dat wel te doen.

Overgangsrecht provinciale verordening

Er is grote zorg over het ontbreken van overgangsrecht voor de provinciale verordening. In de MvT staat dat het gesprek over het overgangsrecht voor de verordening nog moet volgen. We denken dat dit met spoed (in het 2e kwartaal van 2017) opgepakt moet worden. De ervaring leert namelijk dat de vaststelling van een verordening minimaal 1 jaar duurt. En de consequenties van provinciale verordeningen hebben ook effect op de afwegingsruimte voor gemeenten in hun omgevingsplan.

Daarnaast is voor de provinciale omgevingsvisie het overgangsrecht qua eisen (art. 3.1 en 3.2) vaag geformuleerd. En het blijft toch vreemd dat de uitstelbepaling alleen voor gemeenten geldt.

Onderdeel ES - art. 16.81 Omgevingswet / p. 148 MvT:

Een zeer groot punt van zorg is dat er op een enkele plaats voorgesorteerd lijkt te worden op een inwerkingtreding van de Omgevingswet *voordat* deze is aangevuld met de zogenaamde aanvullingswetten (natuur, geluid, bodem, grondeigendom). Dit wordt als een volstrekt onacceptabel scenario gezien: de stelselwijziging is gewenst, maar is ook al complex genoeg om niet belast te worden met de invoering van een stelsel dat nog niet af en pas later zal worden aangevuld.

Zie o.a.: "Onderdeel ES (artikel 16.81) Het voornemen is dat dit artikel bij het voorstel voor de Aanvullingswet bodem zal komen te vervallen. Desondanks is in dit wetsvoorstel toch in een wijziging van het artikel voorzien, voor het – onverhoopte – geval dat de voorziene Aanvullingswet bodem niet gelijktijdig met de Omgevingswet in werking zal kunnen treden."

p. 13 MvT:

Er ligt nu een Invoeringswet, waar belangrijke overgangsrechtelijke kwesties, bijvoorbeeld ten aanzien van geluid nog helemaal niet in zijn uitgewerkt. Blijkens de toelichting komt dit doordat die overgangsrechtelijke bepalingen gekoppeld zullen worden aan de betreffende aanvullingswetten. Misschien had dit eerder moeten worden opgemerkt, maar dit komt vreemd over. De aanvullingswetten beogen immers de Omgevingswet aan te vullen. Pas als die af is kan er goed gekeken worden naar de overgangsrechtelijke implicaties die de invoering van de Omgevingswet met zich meebrengt. We verzoeken u dus om met de Invoeringswet pas op de plaats te maken totdat de aanvullingswetten in de

Omgevingswet verwerkt zijn.

Art. 11.9 Omgevingswet / p. 292 MvT:

Als een activiteit voorheen niet vergunningplichtig was, maar als gevolg van de harmonisatie nu wel, geldt van rechtswege, voor een termijn van twee jaar, een omgevingsvergunning. Eerder hebben we verzocht om in beeld te brengen om welke activiteiten dit gaat, want het invoeren van nieuwe vergunningplichten puur en alleen omwille van het stelsel achten we in beginsel niet gewenst.

VTH-wet

Er is momenteel geen goed overzicht over het gehele stelsel omdat delen van de wetgeving nog niet duidelijk zijn ingevuld. Het gaat hierbij met name om de samenhang met de Wet Private Kwaliteitsborging. Het is dan ook moeilijk te overzien wat dit betekent voor het geheel. En vooral ook welke consequenties dit heeft voor de uitvoerbaarheid dit heeft voor gemeenten.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

De minimale kwaliteit van de landelijke voorziening is niet in de wet geregeld. De ervaringen met www.ruimtelijkeplannen.nl hebben duidelijk gemaakt dat een dergelijke garantie voor wat betreft de kwaliteit wenselijk is. Als afhankelijk gebruiker van de landelijke voorziening is het wenselijk om in de wet verankerd te hebben wat de kwaliteit van de landelijke voorziening wordt. Dit betekent harde toezeggingen voor wat betreft de uptime, capaciteit, snelheid en bereikbaarheid. Mocht dat niet gebeuren dan minimaal een zinsnede in de wet waarin staat dat dit bij ministeriële regeling wordt vastgelegd. Nogmaals een debacle als bij het Kadaster en ruimtelijkeplannen.nl is niet de bedoeling.

Artikel 20.22 lid 4 en artikel 20.23 lid 1

Dit artikel stelt dat rekening moet worden gehouden met de bescherming van persoonsgegevens in documenten en op welke wijze. Niet duidelijk is wat de gevolgen zijn voor digitaal ondertekende documenten van derde partijen waarin persoonsgegevens zijn vermeld en waar deze gegevens verwijderd dienen te worden. Is het bevoegd gezag toegestaan deze gegevens uit de documenten te verwijderen (zwart maken of onleesbaar) waarbij, als dat mogelijk is, de digitale handtekening behouden blijft? En wat zijn de gevolgen als de ondertekenaar van het document weigert de persoonsgegevens uit het document te halen?

Artikel 20.24 en artikel 20.25

Artikel 20.24 regelt dat er een documentenregister komt (bij een bestuursorgaan, zoals kadaster) en artikel 20.25 lid 1 regelt wie de omgevingsdocumenten aanlevert aan dit register (de gemeente bijv.) In lid 2 wordt geregeld op welke wijze en onder welke voorwaarden dit zal gebeuren. In de wet staat dat bij AMvB zal worden bepaald binnen welke termijn het bevoegd gezag de documenten dient aan te leveren. Echter is niet geregeld binnen welke termijn de beheerder van het register de documenten openbaar beschikbaar zal stellen. Hierdoor weet het bevoegd gezag niet op welk moment het besluit in werking treedt. De toekomstig beheerder geeft geen garanties en geeft aan dat het dagen zou kunnen duren. Dit is onacceptabel. Graag ook in de wet opnemen dat bij AMvB wordt geregeld binnen welke termijn de beheerder van het register de documenten openbaar beschikbaar moet maken.

Artikel 20.26

De laatste zin loopt niet, er ontbreekt een woord. ('Daarbij kan in ieder geval *worden* bepaald op welke wijze...')

Artikel 20.27, lid 3 sub c

Dit artikel stelt dat bij AMvB wordt geregeld op welke wijze de wensen van gebruikers van digitale informatieproducten worden betrokken bij de uitoefening van de taak van de gemeente om die informatieproducten te maken. Graag verduidelijking over hoe om te gaan bij tegenstrijdige belangen van de gebruikers, aangezien de gemeente ook een gebruiker is.

Artikel 20.28

In dit artikel wordt aangegeven dat bij AMvB wordt geregeld aan welke standaarden moet worden voldaan. Niet is geregeld dat de te gebruiken standaarden te allen tijde "open standaarden" moeten zijn. Nu zou in potentie bij AMvB geregeld kunnen worden dat er een gesloten standaard moet worden gebruikt. Dit is niet wenselijk en onacceptabel. Daarom zou aan dit artikel toegevoegd moeten worden dat een standaard in ieder geval altijd een "open standaard" dient te zijn. Verder graag in de wet opnemen dat bij de totstandkoming van standaarden en de aanpassing van standaarden participatie met gebruikers en leveranciers verplicht is. Mocht dat niet gebeuren dan wel de eis stellen dat de standaard reëel uitvoerbaar is. Er moet geen sprake zijn van een onmogelijke standaard.

Artikel 20.30

De laatste zin stelt dat als een niet valide document wordt geüpload de afzender hierover geïnformeerd wordt. Wat zijn de consequenties als deze terugmelding niet wordt gedaan? Wie is er dan aansprakelijk voor eventueel te lijden schade? Wat de afzender niet kan weten kan hem toch niet worden aangerekend?

Artikel 20.32

Wat wordt hier bedoeld met 'gebruiksvriendelijk ontsluiten'?

Nadeelcompensatie en Planschade

Het onderdeel nadeelcompensatie wordt opgenomen in de invoeringswet, maar behoort inhoudelijk toe aan de omgevingswet. Dit hoofdstuk zou dus niet in de invoeringswet thuishoren.

De nadeelcompensatie is voor een belangrijk deel in de Awb wordt geregeld en niet in de Omgevingswet. Dit is een behoorlijke verandering. Wij zien dit als voor gemeente gunstige ontwikkeling. Het bevreemd ons dat nadeelcompensatie niet als onderdeel van de consultatie m.b.t. de omgevingswet wordt meegenomen;

Planschade (indirecte planschade) kan thans reeds op het moment van vaststellen van nemen van planologische besluit (nu veelal bestemmingsplan) worden geclaimd. Dat wordt in Omgevingswet verschoven naar moment van verlenen van vergunning. De situatie dat planschade n.a.v. vaststellen bestemmingsplan wordt uitgekeerd voor een plan dat nooit wordt gerealiseerd, is dus niet meer mogelijk. Een onderzoek naar het planschaderisico zou dan ook pas bij concrete voorbereiding van een project nodig zijn en niet al bij opstellen van een plan (bestemmingsplan dan wel omgevingsplan). De vraag ontstaat daarom of je bij een (gemeentelijk) ontwikkelingsplan de mogelijke planschadekosten dan ook niet meer in de exploitatie hoeft op te nemen.

Vraag blijft in hoeverre een gemeente, bij ontwikkelen van (omgevings)plannen rekening moet houden met risico van planschade. De Omgevingswet maakt het in het algemeen mogelijk dat dit soort onderzoeken en beoordelingen (dus niet alleen planschade maar allerlei onderzoek) naar de toekomst te verschuiven. Onduidelijk is hoe dit stelsel zich verhoudt tot het limitatief imperatief stelsel dat in beginsel blijft bestaan.

Dus als een omgevingsplan is vastgesteld geeft dat een bouwtitel, net als nu bij een bestemmingsplan. Ook al doe je het planschaderisico onderzoek pas later, je kan planschade, als omgevingsplan is vastgesteld, niet meer voorkomen als er later een vergunning wordt verleend.

Dit kan gevolgen hebben voor hoe en met wie planschadeverhaalovereenkomsten moeten worden opgesteld. Is het bijvoorbeeld mogelijk dat onder de Omgevingswet, bij verlenen van een omgevingsvergunning op basis van een eerder vastgesteld omgevingsplan, een planschadeverhaalovereenkomst geëist kan worden?

Wegbestemmen zonder planschadeverplichting wordt eenvoudiger. De regeling die nu in kader Crisis- en Herstelwet voor sommige situaties mogelijk is, wordt algemener. Gemeenten kunnen dus eenvoudiger (zonder planschaderisico) al jaren niet benutte bouwkvavels een andere bestemming gaan geven.

Splitsing van vergunningen (de knip)

Ten aanzien van de voorgenomen knip tussen 'ruimtelijke' en 'bouwtechnische' vergunningen is het maar de vraag of deze bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van de Omgevingswet (eenvoudiger, efficiënter). Zolang niet zeker is dat deze knip eenvoudiger en efficiënter werkt ten opzichte van de huidige werkwijze zou deze niet ingevoerd moeten worden. Een werkwijze met een vooroverleg bouwen/principe verzoek zijn hiervoor zeer geschikt.

Een andere zorg is de hoge mate van ketensturing die de knip in de vergunningplicht voor bouwactiviteiten vereist. Momenteel is het nog onduidelijk wie daar verantwoordelijk voor is.

Samenhang wet private kwaliteitsborging

We hebben zorgen over de samenhang met de Wet Private Kwaliteitsborging. Over de inhoud hiervan wordt nog gediscussieerd en het moment van inwerkingtreding is nog niet duidelijk. Dit levert risico's op voor de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente als toetsen en/of handhaven van regelgeving.

Wijziging tussen binnenplanse en buitenplanse afwijkingen

Artikel 4.1, 1^e lid OW en 4.2, 1^e lid OW

Bij het buitenplans verlenen van de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit moet het altijd gaan om een aanleiding die is gelegen in de evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2, 1e lid OW), ook als de regels van het omgevingsplan waarvan wordt afgeweken mede of uitsluitend regels betreffen die geen functietoedelingsregels zijn (artikel 4.1, 1e lid OW).

Het lijkt lastig om te doorgronden wat het verschil straks is tussen artikel 4.1, 1e lid OW en artikel 4.2, 1e lid OW. Tevens zal er een zeer complexe bestuurlijke afweging gemaakt moeten worden tussen beschermen en benutten om hier te komen tot eenduidige beoordelingsregels wat betreft een evenwichtige toedeling van functies, met het risico op gaten in de regelgeving en ongewenste situaties.

Overig

p. 235 MvT:

De procedurele wijzigingen op het gebied van de m.e.r.-beoordeling (geen twee typen procedures meer voor enerzijds de formele en anderzijds de informele m.e.r.-beoordeling, maar elke m.e.r.-beoordeling in de motivering van het “moederbesluit”) worden toegejuicht. Het is echter wel betreurenswaardig dat waarschijnlijk met ingang van 1 mei 2017 als gevolg van de implementatie van de gewijzigde m.e.r.-richtlijn er een tegengestelde wijziging in werking treedt, in die zin dat dan voor de vormvrije m.e.r.-beoordelingsgevallen vanaf dat moment ook de zogenaamde voorprocedure doorlopen moet worden. Dringend verzocht wordt om deze bepalingen niet in werking te laten treden en wellicht in het kader van het omgevingswettraject alsnog aan te passen, zodat in beide gevallen (informeel en formeel) de toets, zoals voorzien in de Omgevingswet, niet in een voorprocedure, maar in het kader van de overwegingen van het besluit kan plaatsvinden. Het wordt als uiterst ongewenst ervaren om vanaf 1 mei 2017 allerlei werkprocessen aan te passen in de wetenschap dat enkele jaren later de werkprocessen in een tegengestelde richting opnieuw moeten worden aangepast.

Onderdeel BD – art. 5.10 Omgevingswet / p. 98 MvT:

In het licht van de robuustheid van het stelsel wordt toegejuicht dat de mogelijkheid wordt gecreëerd om kort samengevat GS ook bevoegd gezag te laten zijn voor bedrijven onder een IPPC-drempel, dit gezien het streven om binnen één vergunningplichtige categorie bedrijven zoveel mogelijk tot één bevoegd gezag te komen, zodat niet de enkele toe- of afname van de productiecapaciteit, dus louter een kwantitatief verschil, tot een verschuiving van het bevoegd gezag leidt. De vraag is wel of hierover in voldoende mate met respectievelijk IPO en VNG van gedachten is gewisseld. Mogelijk dat zij hier andere gedachten bij hebben. Aandachtspunt hierbij is verder wat dit betekent voor het basistakenpakket (d.w.z. de bedrijven die in de context van een omgevingsdienst moeten worden voorbereid): vallen de betreffende bedrijven, die dan onder de bevoegdheid van GS zijn gebracht, hier dan ook onder?

Onderdeel BD – art. 5.10 Omgevingswet / p. 98 MvT:

Een tweede wijziging die ertoe lijkt te leiden dat GS vaker bevoegd gezag zal worden is dat GS als bevoegd gezag zal worden aangewezen voor aanvragen om een omgevingsvergunning die betrekking hebben op milieubelastende activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het grondwater (daar waar dat nu is: “milieubelastende activiteit met betrekking tot het brengen van stoffen in het grondwater”). Het is nog gelukt om deze gevallen in kwantitatief opzicht te duiden, maar mogelijk is dit een bespreekpunt.

p. 209 MvT:

In de stukken zien wij terug dat er nog steeds de optie op tafel ligt om ook onder de omgevingswet de bepalingen uit de Crisis- en herstelwet omtrent het uitsluiten van het beroepsrecht voor decentrale overheden te continueren. Absoluut ongewenst is dat dit een bredere strekking zou krijgen dan de gevallen waarin dit onder de Chw mogelijk was en omwille van de robuustheid van het stelsel en het normaliseren van de betrekkingen wordt er sterk voor gepleit om deze bepalingen ook in de huidige omvang niet terug te laten komen. Verwezen wordt naar: “Beslispunt MCO 16-11-2016”.

p. 256/257 MvT:

Wij constateren dat de bibob-toetsing voor milieubelastende activiteiten alleen zal gaan gelden voor bij AMvB aangewezen gevallen. Omwille van de robuustheid van het stelsel (“lijstjesterreur”) wordt hier een vraagteken bij gezet. Ook al zou de andere invalshoek van de Omgevingswet (milieubelastende activiteit in plaats van inrichting) tot in potentie meer gevallen kunnen leiden, uitgangspunt van de Wet BIBOB is nu al en zal altijd zijn dat het instrument alleen wordt ingezet op braches / gevallen waarin er aanwijzingen dat er een risico / neiging is tot vermenging van de boven- en de onderwereld. De lagere overheden zijn in overleg met politie en justitie uitstekend in staat om het instrument gericht in te zetten.

Onderdeel EL – art. 16.62 Omgevingswet / p. 145 MvT

Het bevoegd gezag krijgt niet de bevoegdheid om, in gevallen waarin de reguliere procedure van toepassing is, bij besluit alsnog afdeling 3.4 van de Awb toe te passen. Deze regeling, die afwijkt van de algemene regeling in de Wet bestuursrecht dat bevoegd gezagen die mogelijkheid wél hebben, wordt als uiterst ongewenst ervaren.

Onderdeel GQ – afdeling 22.1 Omgevingswet / p.182

De oplossing die ten aanzien van de in het omgevingsplan op te nemen milieuregels wordt gekozen voor de overgangsfase is juridisch elegant, maar wel erg ingewikkeld. De inhoud van de huidige regels wordt van rechtswege ingevoegd in de decentrale regelgeving, waarna de decentrale overheid deze naar

behoefte kan wijzigen. Maar leidt dit ertoe dat hoewel in het stelsel al afscheid is genomen van regulering via het inrichtingenbegrip, *er for the time being* wel regels voor inrichtingen blijven gelden, of wordt de inhoud van de huidige regels al vertaald naar regels voor bedrijfsmatige activiteiten? In het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen kennelijk inhoudelijke keuzes worden gemaakt over het overgangsrecht van de te decentraliseren regels. Daartoe behoren ook regels over het overgangsrecht voor eventuele maatwerkvoorschriften en gelijkwaardigheidsbeschikkingen. Het is erg belangrijk dat deze regels in goed overleg worden ingevoerd.

p. 278 MvT:

Het overgangsrecht ten aanzien van bestaande omgevingsvergunningen voor inrichtingen is op dezelfde manier erg complex. De omgevingsvergunning wordt gelijkgesteld met een omgevingsvergunning voor een vergunningplichtige milieubelastende activiteit en de resterende inhoud van de omgevingsvergunning voor de inrichting blijft als maatwerk bestaan, of op grond van algemene regels of ten opzichte van het omgevingsplan. De uitvoeringspraktijk wordt hierdoor erg complex, een andere oplossing of de keus om te breken met het inrichtingenbegrip is wenselijk.

p. 65/66 MvT:

Gemeenten krijgen tien jaar de tijd om te voldoen aan de instructieregels die gelden voor omgevingsplannen (waaronder die voor geluid en geur). Als het omgevingsplan eerder deels wordt aangepast moet echter op dat moment aan de instructieregels worden voldaan. De vrees blijft bestaan dat dit in de praktijk problemen gaat geven omdat de indruk bestaat dat de instructieregels uitgaan van een *cumulatieve* geluidsbelasting op een woning van in beginsel 50 dB(A), waar in de huidige regelgeving die waarde is gekoppeld aan de geluidsbelasting van een individuele inrichting. Opgeteld kunnen verschillende naast elkaar gelegen inrichtingen dus in de praktijk zorgen voor hogere geluidsbelastingen dan de via de instructieregel voorgeschreven 50 dB(A), met wellicht zelfs saneringsverplichtingen tot gevolg. In de toelichting zien we geen passages die ons wat dat betreft gerust stellen.

Onderdeel CU – artikelen 13.3a en 13.3b Omgevingswet:

Het wetsvoorstel voorziet in een kostenverhaalsbepaling voor bodemgerelateerde kosten. De vraag is in hoeverre deze bepaling is afgestemd op het nieuwe stelsel zoals dat gaat luiden na aanpassing van de Omgevingswet door de Aanvullingswet bodem. Een probleem wordt voorzien bij de toepassing van deze artikelen in verhouding met artikel 19.6 van de Omgevingswet (kostenverhaal getroffen maatregelen) in die zin dat degene die aansprakelijk wordt gesteld, zich zal verweren met het argument dat het andere artikel zou moeten worden toegepast, dus de veroorzaker zal zeggen “U moet bij de eigenaar zijn” en de eigenaar zal zeggen “U moet bij de veroorzaker zijn”. In de MvT van de Invoeringswet ontbreekt de toelichting hoe de wetgever deze verhouding ziet. Verder wordt het niet gewenst geacht dat de regeling is beperkt tot “bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen”. Naar onze mening werkt het begrip “onrechtmatige daad” reeds als een goed werkend juridisch filter van de gevallen waarin het bestuursorgaan (sanerings)kosten maakt als gevolg van verontreiniging en aantasting. De aanwijzing bij amvb van gevallen zal alleen maar beperkingen opleveren en zal het kostenverhaal bemoeilijken doordat ongetwijfeld degene op wie wordt verhaald, zal stellen dat zijn “geval” niet bij amvb is aangewezen. In de toelichting wordt het belang van een amvb overigens niet toegelicht.

In het huidige, vergelijkbare artikel 75 Wet bodembescherming, ontbreekt de verwijzing naar een amvb overigens ook.

Onderdeel CX – art. 13.5 Omgevingswet / p. 118 MvT:

De mogelijkheid om financiële zekerheid verplicht te stellen wordt als te beperkt gezien. Met name bij afvalgerelateerde bedrijven komt het geregeld voor dat lagere overheden kosten moeten maken die niet kunnen worden verhaald op de failliete ondernemers.